

L'advocat davant una societat en crisi

Francesc BADIA i GOMIS

Començaré, si m'ho permeten, amb una afirmació que potser algú considerarà arriscada: la tasca dels advocats és, en general, molt mal coneguda.

Hi ha d'altres professions molt més ben conegudes pels ciutadans. Tothom sap què fa un metge, fins i tot som capaços d'explicar les particularitats de l'activitat d'un metge especialista. Tothom sap en què consisteix la feina d'un arquitecte, o d'un farmacèutic. Per posar algun exemple.

No passa el mateix amb els advocats. De fet, en general, la professió d'advocat és coneguda a partir d'exemples –sovint extrets de la ficció– que no coincideixen o només coincideixen molt parcialment amb la realitat.

Els estereotips habituals ignoren la feina de l'advocat estudiant un afer per defensar un client al qual se li vulneren drets, assessorant un client per tal que pugui tirar endavant el seu petit negoci, defensant una causa gens mediàtica davant la batllia, etc. Els estereotips que predominen en la nostra societat presenten un professional que no coincideix amb la realitat.

Aquest desconeixement ha portat sovint a tenir una imatge distorsionada –en realitat, una mala imatge– de la professió d'advocat. Tothom ha sentit dir allò de l'«infern». Convindran amb mi que és difícil trobar paral·lelismes amb altres professions.

Fins i tot el *Manual Digest* conté alguna afirmació –producte de circumstàncies del temps en què fou escrit– no gaire afalagadora ni per als advocats ni per als notaris. Tot i això, el cert és que també reiteradament aconsella als batlles que es facin assessorar per advocats per tal de poder jutjar més adequadament: «sera molt combenient que quiscun dels Batlles tinga uns 3 atbocats amichs, homens de integritat, de ciència y consciencia, ab los quals en las causas dificultades...».¹

Avui –no cal dir-ho– els batlles disposen, a més de la consciència, de la ciència, de manera que ja no és necessari que demanin consell a advocats. El paper dels advocats ha canviat. Però és significatiu que Antoni Fiter i Rossell, fa més de dos segles i mig, el 1748, atribuís als advocats no tan sols la ciència sinó també la consciència i la integritat.

I són aquestes qualitats (la ciència, la consciència i la integritat) les que sempre, però especialment en temps com els que avui ens toca viure, fan que els advocats puguin ser útils a la societat.

Els estereotips són injustos. Des de fa anys, al nostre país, els advocats han fet tasques desinteressades a favor de la societat: oficis penals i civils absolutament gratuïts durant molts anys, servei de consultes gratuïtes obert a tots els ciutadans, defensa dels demandats en procediments d'incapacitació instats pel Ministeri Fiscal, etc.

Avui, les circumstàncies de la nostra societat no són gaire diferents de les que pateix el nostre entorn. La crisi econòmica, encara que sigui en diferent mesura, condiona de manera determinant les vides de tots els ciutadans. I, malauradament, en molts casos ho fa de manera molt greu. Els advocats –com els batlles i magistrats– assistim sovint a problemes socials que «exploten» a la Batllia o davant dels Tribunals. Les situacions d'exclusió social sovintegen. I en aquestes condicions, la possibilitat de lesió de drets fonamentals creix d'una manera molt important.

Quin ha de ser, doncs, el paper dels advocats en els moments que vivim?

Els advocats –que, com tots els ciutadans, també pateixen la situació de crisi– s'han d'adaptar a les noves circumstàncies i, en alguns casos, han de reorientar la seva activitat per adaptar-la a les noves necessitats (incompliments contractuals, desnonaments, concursos de creditors, etc.) tot mantenint l'activitat tradicional, que ha disminuït d'una manera molt important, però que no ha desaparegut totalment.

Però, sobretot, en aquests moments adquireix molta importància el fet que la professió d'advocat –com d'altres professions– està subjecta a normes deontològiques pròpies que donen un valor afegit als serveis que es presten. És aquí i ara quan és més important que la consciència i la integritat complementin la ciència. Per això, els advocats hem de fer un esforç particular –ara, com abans– per respectar les normes deontològiques que regeixen la nostra professió.

Hem de seguir prestant desinteressadament serveis a la societat. De fet, ja hem constatat un augment molt important de les consultes gratuïtes que, setmanalment, ofereix el Col·legi d'Advocats, així com del benefici de justícia gratuïta en procediments civils i la designació d'advocats d'ofici en procediments penals. Hem de vetllar pel respecte de les normes de l'estat de dret, sobretot quan, com en l'actualitat, la situació d'alguns ciutadans els fa més vulnerables. Hem de contribuir a una bona administració de justícia. I hem de ser dignes de la confiança que dipositin en nosaltres els ciutadans.

I què poden esperar els ciutadans dels advocats?

Els advocats tenim la responsabilitat de donar a conèixer als nostres clients les eines de les quals disposen per defensar els seus drets, d'assessorar els ciutadans per tal que coneguin les possibilitats que l'ordenament jurídic posa al seu abast, de col·laborar a resoldre conflictes, etc. Els advocats, especialment en temps de crisi, quan són freqüents els conflictes, hem de facilitar les solucions. Hem d'aportar seny allà on, per les pròpies circumstàncies de la situació, hi ha passió.

En uns moments de dificultats com els que vivim actualment, els ciutadans han d'esperar dels advocats que els ajudem a resoldre els problemes o a trobar les sortides que facin que aquests problemes siguin més suportables. O, com a mínim, que un advocat simplement els escolti quan la solució no és possible.

Per això hem d'animar els ciutadans que consultin un advocat quan se'ls plantegin dubtes, i recordar-los que existeixen mitjans perquè la intervenció de l'advocat no els suposi un esforç impossible d'assumir.

En resum: els advocats hem d'assumir la responsabilitat de col·laborar amb la nostra societat per superar situacions com les que estem vivint, i els ciutadans han de ser conscients que tenen assessorament al seu abast, si ho desitgen.

Francesc BADIA i GOMIS,
advocat i degà del Col·legi d'Advocats d'Andorra

Nota

1. Llibre II, capítol VI, «Dels Batlles, jurisdicció, obligació y salaris».